

Výročná správa

- Obchodné meno: Poľnohospodárske družstvo „T u r i e c“
D u b o v é
- Sídlo : 038 23 Dubové
- IČO : 00196584
- Právna forma : Družstvo
- Registrácia : Okresný súd Žilina
Oddiel : Dr, Vložka číslo 164/L
- Štatutárny orgán : Predstavenstvo
Ing. M i c h a l e c Jozef, r.č. 580316/6765 – predseda
Dolné Rakovce 1913/15
Ing. V i r t e ľ Ján, r.č. 620723/6024 – člen
Rudno 152
V a j d i č k a Martin, r.č. 730714/6099 – člen
Magurská 2772/7 Bratislava
Ing. S p r a t e k Jozef, r.č. 781217/7901 – člen
Liešno 7
H u l l a Marián, r.č. 560501/7077 – podpredseda
Alexyho 5/44 Martin
Ing. K a s t e l o v i č Marián, r.č. 601231/6981 – člen
Dlhá 584/50 Nitrianske Pravno
Ing. D o b i š Michal, r.č. 811123/7420 – člen
Križovany nad Dudváhom 176
- Konanie : Za družstvo koná navonok predseda družstva, v jeho neprítomnosti podpredseda družstva. Listiny o právnych úkonoch, kde je predpísaná písomná forma podpisuje aj ďalší jeden člen predstavenstva.
- Zapisované základné imanie : 123.495,00 EUR
- Základný členský vklad : 331,94 EUR
- Vznik : 27.01. 1976
- Obdobie : **Hospodársky rok 2015**

Poľnohospodárske družstvo „Turiec“ so sídlom v Dubovom sa rozprestiera v severozápadnej časti okresu Turčianske Teplice. Predchodca terajšieho subjektu obhospodaroval výmeru v miestnych katastrálnych územiach popri rieke Turiec a priľahlých podhorských a horských oblastiach tohto okresu. Jedná sa prevažne o obce Dubové, Veľký Čepčín, Dvorec, Ivančiná, Kaľamenová, ako aj vzdialenejšie obce Jasenovo, Rudno, Liešno a Diviaky.

Uplynulý rok sa niesol v znamení zapracovávaní nových zmien v programovacom období na roky 2015 – 2020. Mnohé veci sa menia, sprísňujú sa pravidlá kontroly, zvyšuje sa aj samotný počet kontrol zo strany PPA a prichádza k sankciám za porušenie podmienok krížového plnenia. Máme na mysli dodržiavanie prísnych noriem pre oblasť ochrany životného prostredia (tzv. nitrátová smernica, poľné hnojiská, ochrany ovzdušia a pôdy, identifikácia a registrácia zvierat, nové začlenenie obcí pre ANC). Hlavný dôraz musíme klásť na samotné zlepšenie hospodárenia na našom podniku, aby sme dokázali vylepšiť finančno-ekonomickú stabilitu. Poľnohospodárske družstvo obhospodarovalo v roku 2015 spolu 2.932,17 ha poľnohospodárskej pôdy, z ktorej bolo 1.606,39 ha ornej a 1.325,78 ha lúk a pasienkov. Oproti predchádzajúcemu roku sa znížila výmera o 154,64 ha, z toho OP o 65,06 ha a TTP o 89,58 ha, ktoré boli vydané novým užívateľom. Pre rok 2016 počítame s výdajom pôdy na úrovni 180 – 200 ha, pre p. Pádeja, Bartalského, Krišpínskeho, Čičmanca, Libora Ličku, Jána Dírera a SHP Diviaky. Pokiaľ sa nezmení poľnohospodárska politika EÚ ako aj samotnej našej vlády, úbytok pôdy bude pokračovať predovšetkým zo špekulatívnych dôvodov. Na túto situáciu sme reagovali aj my zvýšením nájomného za užívanú pôdu, dôslednejším plnením svojich záväzkov vyplývajúcich z uzatvorených zmlúv, prednostným odkúpením, prípadne poskytovaním rôznych služieb vlastníkom pôdy už v predchádzajúcich rokoch. Obzvlášť smutné je to, že pôdu predávajú cudzím aj tí členovia, ktorí v družstve prežili celý svoj život. Výrazne stúpol počet vlastníkov, ktorý svoju pôdu ponúkajú na predaj, a naša zložitá finančno-ekonomická situácia nám nedovoľuje zo samotnej výroby zareagovať pozitívne na túto skutočnosť. Preto je našou zvýšenou snahou dosiahnuť nápravu tak, že si zoberieme dlhodobý úver, ktorý sa použije len na uvedenú skutočnosť. Ďalšou výraznou ranou zo strany Ministerstva pôdohospodárstva voči veľkým farmám, ktorá sa podpíše pod úbytok pôdy, je podpora pre mladých farmárov, ktorým bude vydaná pôda v prenájme od Slovenského pozemkového fondu. Aj v našom chotári sa stretávame s týmto javom, pričom títo potencionálni farmári začali oslovovať vlastníkov, a žiadali ich pôdu prevziať do svojho prenájmu za výhodnejších podmienok, ako ponúkame my. Prispieva k tomu aj samotná poľnohospodárska politika Bruselu, ktorá výrazne znevýhodňuje tých, ktorí sa venujú výrobe a pritom sú to veľké podniky.

V uplynulom roku určitým pozitívom bolo, že sa stanovilo v rámci dotačných stimulov minimálne zaťaženie VDJ na 1 ha TTP, ktoré sa postupne z roka na rok zvyšuje, čím sa čiastočne predchádza špekulatívnym kupčením s pôdou. Od roku 2012 sa podmienka minimálneho zaťaženia ešte sprísnila, lebo sa zaťaženie VDJ ráta aj na krmoviny na ornej pôde. V tomto smere kladne hodnotíme postoj nášho ministerstva, keď po výpadku dvoch rokov, sa snaží zastaviť úpadok živočíšnej výroby aj cez vyplatenú dotáciu na VDJ. Dá sa predpokladať, že aj v budúcich rokoch budú podporovaní tí poľnohospodári, ktorí aj niečo vyprodukujú (aktívny farmár), nielen berú dotácie. Rok 2014 bol posledným rokom, kedy sa skončilo prechodné obdobie pre nových členov prijatých do EÚ a pripravila sa nová etapa pre plánovacie obdobie na roky 2015-2020. S pripravovanými zmenami spoločnej poľnohospodárskej politiky nám vystupujú vrásky na čele. Zámer vyrovnaných dotačných stimulov pre všetky krajiny rýchlo

Výsledky v RV za rok 2015 boli ovplyvnené zrážkami, ktoré trvali v podstate od začiatku žatvy 2014 až do ukončenia jesenných prác a osevu. Na poli nám ostalo cca 200 ha nezobratej slamy, nezoraných bolo 600 ha, čiže takmer polovica výmery OP. Nepodarilo sa nám naplniť plánovaný osev ozimnej repky ozimnej pšenice, pričom sme mali podpísané komoditné zmluvy. Náhradným riešením bolo zasieť jarnú repku a jarnú pšenicu, čo pri sejbe do nezoranej pôdy a následkom sucha a horúčavách, spôsobilo prepád úrod a následne výpadok na tržbách. Ďalší prepád bol v zníženej kvalite dosiahnutej produkcie, kde nám vyšla len potravinárska raž, a oproti minulým rokom žiadne potravinárske pšenice. Taktiež sa podarilo predat' len 1 566 q sladovníckeho jačmeňa. Úroda v rámci Slovenska a Európy bola nadpriemerná, čoho následkom bol ďalší prepád cien komodít. Priemerná úroda obilnín bola 31q, čo je o 7,5q menej ako vlani. Dá sa povedať, že úroda v r. 2015 bola okrem priebehu počasia, aj odrazom technologickej disciplíny, predovšetkým v dodržaní agrotechnických termínov, ako aj nižšej úrovne vstupov. Samotná žatva mala štandardný priebeh, trvala od 21.07. do 12.08. Mínusom pre nás bol pokračujúci prepád cien z predvlnajších 200-230 Eur/t na 100-120 Eur/t pri obilninách a pri repke zo 480 Eur/t na 368 Eur až po 340 Eur/t. Úrodou slušnejšie vyšla len ozimná pšenica s priemernou úrodou 42q, ostatné oziminy a jariny boli v rozpätí od 20 do 28q po ha.. Jednou z rozhodujúcich tržných plodín v našej oblasti bola, a aj zostane repka ozimná. S predchádzajúcim rokom prišlo k poklesu výmery len na 91 ha, čo bol následok nadpriemerne mokrej jesene. Výpadok v osiatej ploche sme potom doplnili výsevom jarnej repky, ktorá sa však v našich podmienkach úrodou nevyrovná ozimnej. Celkove sa urodilo len 2.050 q repky, čo je o 5 500 q menej ako po iné roky, s priemerom 7,0 q na ha, čo je historicky najhorší výsledok pri pestovaní tejto plodiny v histórii družstva. Najväčšou príčinou v katastrofálnych výsledkoch bola sejba do nezoraných parciel a škody spôsobené lesnou zverou. V roku 2015 sme nepestovali zemiaky, a v súčasnej situácii nepredpokladáme ich ďalšie pestovanie.

V podmienkach severného Slovenska sa od nepamäti najvýhodnejšie speňažuje rastlinná produkcia cez ŽV. Osobitne dôležitý je dostatok kvalitných objemových krmovín. Polovica plôch ornej pôdy a celá výmera TTP pokrýva požiadavky ŽV na krmivá. Prioritou sú krmivá pre dojnice a bahnice, kde už viac rokov dávame najkvalitnejšie krmivá z lucerny a d'ateliny do vakov, keďže čas plnenia silážnych jám je prídlhý, a aj tie sú v dezolátnom stave. Tu najviac strácame na kvalite už dorobených krmovín a následne aj množstvo odpadu je neúmerne vysoké. V uplynulom roku sme z ekonomických dôvodov boli prinútení nerobiť vaky, ale sme využili kapacitu silážnych a senážnych jám. Ani jeden ha z plôch určených pre pestovanie kukurice nebol v jeseni zoraný, čo sa prejavilo na dosiahnutej úrode.

Celkove sa dorobilo 40.000 q senáže, z toho lucerny 7 500 q, d'ateliny 11 000 q a 21 500 q trávnej senáže. Kukuričnej siláže sme dorobili len 11 000 q, čo je po repke s priemernou produkciou 52q/ha najhoršia úroda v plodinách. Sena sa dorobilo 5.620 q sena a bolo zúčtovaných 24.810 q paše, ktorej v dôsledku sucha bolo menej o 20 000 q.

Výroba krmovín je v súčasnej dobe naše najnáročnejšie odvetvie, hlavne kvôli zastaranej technike a tým častejšej poruchovosti.

Dosiahnuté výsledky v RV za uplynulé obdobie musíme hodnotiť ako negatívne. Oproti predchádzajúcemu roku sme zaznamenali pokles výnosov u všetkých pestovaných plodinách. Družstvo je schopné pravidelne dosahovať vysoké ha výnosy, za predpokladu nutného doplnenie

živín fosforečno-draselnými hnojivami a kyslosti pôdy vyvápnením tých parciel, ktoré to najviac potrebujú.

Neobstojí ani ten fakt, že dosiahnuté výsledky v RV sú závislé predovšetkým od počasia (aj keď tento argument sa pod ne skutočne aj plnou mierou podpíše každý rok, tento raz – počas jari a leta). Vkladané nádeje vo zvýšenom doplnení chýbajúcich živín, alebo vo výške vynakladanej finančnej sumy vlozenej do chemickej ochrany plodín sa neprejavil.

V roku 2015 naďalej pokračovala destabilizácia v poľnohospodárstve. Po výraznom náraste cien komodít v roku 2007, následnom prepade cien, znovu náraste a v tomto roku prepade cien, momentálne sa poľnohospodárstvo len pomaly odráža od dna, a nikto nevie ako sa bude ďalej vyvíjať, ba či vôbec bude odbyt na naše výrobky. Rozvoj bio-energetiky vzhľadom na vysoké ceny ropy je tiež nejasný, pre nás je to veľmi dôležitá otázka odbytu a ceny repky olejnej a obilovín.

Úsek živočíšnej výroby je zameraný na chov hovädzieho dobytku a oviec. Chov HD je zameraný na produkciu surového kravského mlieka, produkciu mäsa a ostatných vedľajších produktov. Veľa rokov bol chov HD nosným pilierom ŽV. Všetko sa to narušilo zrušením mliečnych kvót a následným znížením výkupných cien mlieka. Nastal veľký rozdiel medzi predajnou-realizačnou a nákladovou cenou. U nás sa to prejavilo pri nízkej úžitkovosti ešte viditeľnejšie. Mliekareň Hriňová nám neplatí za mlieko prakticky od augusta 2015, čo predstavuje nemalú finančnú čiastku, ktorej výpadok sa musí odzrkadliť na našich záväzkoch. Teplý a suchý rok nám neprial ani v dosiahnutej produkcii, ale ani pri výrobe objemových krmovín, najmä kukuričnej siláže.

V chove HD sme dosiahli nasledovné produkčné ukazovatele :

F a r m a	Počet kráv v ks				úžitkovosť / dojnicu			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
D u b o v é	355	350	340	342	3084	3628	3958	3863
J a s e n o v o	–	–	–	–	–	–	–	–
R u d n o	–	–	–	–	–	–	–	–
P D	355	350	340	342	3084	3628	3958	3863

Celoročná dodávka bola uskutočnená do Hriňovskej mliekárne. Za rok 2015 predstavovala 572.190 litrov , v peňažnom vyjadrení 153.744 Eur, čo je o 102.620 l menej ako v roku 2014, s priemernou realizačnou cenou 0,251 Eur /l , s medziročným poklesom o 0,092 Eur/l. Priemernú ročnú dojivosť dosiahlo družstvo 3 863 l na dojnicu, čo v porovnaní s rokom 2014 znamená pokles o 95 l mlieka. Musíme konštatovať, že sa nám nepodaril zastaviť prepád v úžitkovosti. Celosvetový vývoj na trhu predznamenáva, že na bitevnom poli zostanú len silní hráči. My sa k nim radiť našimi dosiahnutými výsledkami radiť nemôžeme. Ani deklarovaná zvýšená podpora na dojnicu nezabráni mnohým podnikom zlikvidovať chov kráv na výrobu mlieka. Najbližšie mesiace ukážu aj nám, akou cestou sa vyberieme do budúcnosti.

Na Veľkom Čepčíne pokračujeme s chovom kráv bez trhovej produkcie mlieka, s počtom kráv a jalovic 89 ks. V tejto kategórii sa vyradilo z reprodukcie 9 ks kráv a narodilo sa 42 teliat

.Býčky sa presunuli do výkrmu a schopné jalovičky sme ponechali na ďalší chov. Taktiež sme tento chov plne zapojili do centrálnej evidencie HZ. Z dôvodu využitia TTP bude perspektívne rozšíriť tento chov na minimálne 200 ks za obdobie dvoch až troch rokov.

V roku 2015 sa narodilo celkovo 323 ks teliat, čo je o 2 ks viacej ako v roku 2014. Na tomto úseku je potrebné naďalej zlepšovať starostlivosť o zverené zvieratá (poctivý prístup opatrovateľskej služby), zastabilizovať odchov, vytvárať vhodné ustajňovacie priestory (na čerstvom vzduchu) a v spolupráci s veterinárnou službou predchádzať úhynom.

V kategórii teliat do odstavu sa dosiahol denný prírastok 0,94kg/deň, teľatá do 6.mesiaca je prírastok 0,59 kg/deň a u jalovic sa dosiahol prírastok 0,40 kg na deň. Na porážku sa predalo 19 ks býkov a 16 ks jalovic pre poruchy reprodukcie. Väčšina zvierat je cez zimu ustajnená v Diviakoch a Hájikoch. Tu sa využívajú vhodné ustajňovacie priestory a zároveň sa prevádza buď prirodzená plemenitba, alebo umelá inseminácia. V letných mesiacoch sa jalovina presúva na využitie pasienkov na Dubovom, Jasenovom a v Rudne.

Stavy dojníc (vyradilo sa 106 ks) sa zastabilizovali na úrovni okolo 340 ks, z mladého dobytku do VTJ sa preradilo 125 ks jalovic. Jednou z možností zvýšenia reprodukčných ukazovateľov je dostatok kvalitných objemových krmovín, ktoré sa nám pomaly každoročne nedarí dorobiť, či už v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

Finančný výsledok na tržbách spôsobený znížením dodávky surového kravského mlieka, a prepadom výkupnej ceny predstavoval pokles o 77.716,-EUR.

V chove ošípaných sme dosiahli nasledovné ukazovatele : o d s t a v prasiat

F a r m a	Počet prasníc v ks				odstav v ks / prasnica			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Dubové	–	–	–	–	–	–	–	–
Diviaky	66	69	62	0	9,46	11,11	11,02	--
Veľký Čepčín	--	--	--	–	–	–	–	–
P D	66	69	62	0	9,46	11,11	11,02	--

-- priemerné denné prírastky

F a r m a	Denný prírastok – ciciaky				Denný prír. – predvýkrm				Denný prír. – výkrm			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Dubové	--	--	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Diviaky	0,25	0,25	0,17	0,18	–	–	–	–	–	–	--	–
V. Čepčín	–	–	–	–	0,18	0,20	0,23	0,20	0,36	0,40	0,33	0,30
Liešno	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Jasenovo	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
P D	0,25	0,25	0,17	0,18	0,18	0,20	0,23	0,20	0,36	0,40	0,33	0,30

Chov ošípaných zastával druhú priečku v tržbách po kravskom mlieku v priebehu celého roka. Vzhľadom k tomu, že počas roka sa nepotvrdili prognózy o zvýšení nákupných cien za kg živej hmotnosti, ba naopak, cena sa dostala až pod 1 € za 1kg živej hmotnosti, predstavenstvo v apríli rozhodlo, že sa tomuto stratovému odvetviu už ďalej venovať pri takomto scenári nebudeme. Na

konci októbra sa odsunuli posledné odstavčatá do predvýkrmu a prasnice sa vyradili na bitúnok. Posledné ošípané z nášho chovu budú odpredané na porážku v apríli nasledujúceho roka. Celkovo sa v roku 2015 narodilo 219 ks odstavčiat, do predvýkrmu sa preradilo 317 ks a do kategórie výkrmu sa preradilo 269 ks. Na bitúnok sa odpredalo 370 ks výkrmových ošípaných a 62 ks prasnic o celkovej tržbe 44 141 €.

– chov oviec

F a r m a	Stav oviec v ks				Stav jariek v ks			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Jasenovo	–	–	–	–	–	–	–	–
R u d n o	766	780	810	840	169	182	175	178
Veľký Čepčín	–	–	–	–	–	–	–	–
P D	766	780	810	840	169	182	175	178

Ako každoročne sezóna začala po odovzdaní Veľkonočných jahniat na trh. Tie sme predali v počte 676 ks z celkového počtu 898 ks narodených. Počas sezóny sa dojilo v priemere 550 ks-580 ks oviec. Nadojilo sa 40.887 l mlieka v hodnote 35.237,-Eur, s priemernou cenou 0,95 €/liter. Z chovu sa vyradilo 72 ks bahníc. Počas celého pastevného obdobia sa jahničky pásli spolu s ovcami na pasienkoch v Jasenovskom a Rudňanskom chotári.. Na obnovu stáda sme ponechali 178 ks jahničiek, a na úspešnú reprodukciu 18 ks plemenných baranov.

Ovčej vlny sa predalo 5.800 kg za cenu 1.868 € . V roku 2015 sa nepodarilo dokončiť náš zámer, prestaviť telatník v Rudne tak, aby sa tam na jeseň mohli ustajniť ovce, prispôbiť chov na uzavretý obrad stáda. Takýmto spôsobom by boli všetky ovce – bahnice ustajnené na jednom dvore. Ďalším našim zámerom je využiť jestvujúcu kapacitu dojárne na plný výkon .Bude to náročnejšie na čas, ale pri sklbení všetkých pracovných operácií sa to dá zvládnuť. Je potrebné využiť a zúžitkovať dojareň a jej kapacitu na získanie čo najväčšieho množstva ovčieho mlieka .Chov oviec je potrebné vyzdvihnúť na vyššiu úroveň, najmä čo sa týka ustajňovacích priestorov a úpravu okolia stavieb, v ktorých sa chovajú, pretože tento chov do našich prírodných podmienok patrí.

Úsek mechanizácie, dopravy a služieb zabezpečoval počas celého roka 2015 všetky poľnohospodárske práce pre potreby RV a ŽV, prác spojených s údržbou a prevádzkou poľnohospodárskych zariadení. Minimálnu časť svojej kapacity využil aj formou služieb pre mimodružstevných odberateľov, ako je zimná údržba ciest pre obecné úrady v rámci katastrálneho územia družstva, taktiež úpravy potokov a priestorov v obciach na základe objednávok .Pre členov ako aj nečlenov zabezpečoval povoznícke práce podľa požiadaviek.

Úsek mechanizácie venuje pozornosť postupnému modernizovaniu mechanizačných prostriedkov. Jeho razantnejší nástup z dôvodu nedostatku finančných zdrojov nie je možný, čo sa prejavuje v prevádzkových nákladoch na udržanie technickej spôsobilosti používaných mechanizačných prostriedkov, ktoré sú príliš vysoké hlavne u ťažkej mechanizácii a traktorov. Na druhej strane nás núti udržiavať techniku v takom stave, aby bola zaistená bezpečnosť obsluhy pri jej prevádzkovaní. Napriek uvedenému problémom sa nie vždy podarilo vykonať práce v požadovaných termínoch a primeranej kvalite. Možno toto konštatovanie môže vyvolať

zmiešané pocity, ale treba brať do úvahy všetky vplyvy, t.j. financie, dostupnosť a predraženosť náhradných dielov, ich kvalita, vzťahi obsluhy ku technike, ochota pracovať aj za sťažených podmienok. To všetko je súhrn vplyvov, ktoré podmieňujú priebeh a kvalitu vykonanej práce.

Popri týchto spomínaných aktivitách však určujúcou skutočnosťou pre úplné a včasné splnenie všetkých požiadaviek, kladených na úsek mechanizácie, je dostatočné množstvo pohonných látok. Tu sme spotrebovali 203.830 l motorovej nafty a 1.616 l benzínu. Vo finančnom vyjadrení to len na pohonné hmoty predstavuje čiastku 201.389 Eur a oleje spolu s mazadlami 10.884 Eur. Z uvedeného vyplýva, že energia je určujúcou zložkou v značnej miere ovplyvňujúcu ekonomiku podniku. S úrovňou jesenných prác nemôžeme byť absolútne spokojný, pretože polovica slamy zostala na poli, neurobila sa orba, ani sa nezasialo toľko ha ozimín, koľko sme potrebovali osiať vrátene výsevu ozimnej repky. A to nespomíname ani rozvoz maštalného hnoja na plánovanú výmeru. Pod tento výsledok sa výraznou mierou pričínilo extrémne daždivé počasie už od obdobia nástupu žatevných prác, a to od mesiaca júla, pričom tento časový sklz sa nám nepodarilo do začiatku zimy dorovnať.

Nedá mi však nespomenúť, že šetrenie naftou a benzínom by malo byť samozrejmosťou pre každého z nás. Využívať traktory a autá by sa mali len na družstevné účely, nie na súkromné, a plytvaniu PHM by sa malo zamedziť.

V roku 2015 družstvo zakúpilo na leasing samozberací voz POTTINGER FARO 8000, ktorý sme využívali na zväžanie sena a slamy, a taktiež odvoz senáže od rezačky.

Do budúcnosti podľa možnosti by bolo potrebné doriešiť vývoz a aplikáciu maštalného hnoja, zberací voz a aspoň jeden traktor s výkonom 170 koní.

Spotreba elektrickej energie predstavovala 523.240 kWh, pri priemernej cene 0,135 €/KWH, vo finančnom vyjadrení 70.637 Eur, je za rok 2015 nižšia ako v roku 2014 o 13.788 €. Denná spotreba činila 1.458 kWh v hodnote 197,-€. Aj v nasledujúcom období je nutné naďalej sledovať jej spotrebu, a hľadať ďalšie možnosti na jej úsporu (zredukovať elektrické pece, vyčistiť bojlere). Spotreba vody za rok 2015 bola 22.360 m³, pri priemernej cene 0,7302 € za m³, čo je nižšia spotreba o 1.743 m³ ako v roku 2014, vo finančnom vyjadrení je to menej o 1.273 Eur. Celkovo sme za spotrebovanú vodu zaplatili sumu 17.126 Eur. Tu sa budeme musieť vysporiadať s častými poruchami potrubia, ktoré je zastaralé, a pri včasnom zistení a odstránení takejto poruchy predchádzať nadmerným stratám. Musíme naďalej hľadať možnosti napojenia na vlastné zdroje, ktoré sú už nie využívané.

Spotreba zemného plynu za rok 2015 bola 16.940 m³, pri priemernej cene 0,541 €/m³, čo predstavuje pokles o 1.876 m³ ako v roku 2014, vo finančnom vyjadrení predstavuje celkovú čiastku za 9.791 Eur. Denná spotreba plynu bola 46,41 m³ v hodnote 25,11 €.

Finačné hospodárenie a ekonomika podniku :

Majetok a záväzky družstva prezentované súvahou zostavenou k 31.12.2015 obsahujú nasledovné hodnoty overené inventarizáciou všetkých položiek, posúdením ich bonity a možného využitia v procese výroby.

	S T	A V	k 31.12.		Zmena	Štruktúra
	2013	2014	2015	2016	2014/2015	%
Stále aktíva	2.068.394	2.021.756	1.904.801	1.860.000	-116.955	50,77
– HIM	2.060.028	2.013.390	1.896.423	1.850.000	-116.955	50,55
– Budovy, stavby	1.580.129	1.511.448	1.442.190	1.410.000	-69.258	38,44
– Stroje, prístroje	264.032	259.707	184.729	230.000	-74.978	4,92
– Základné stádo	197.302	191.293	201.631	160.000	+10.338	5,38
– Finanč. investície	18.565	50.942	67.885	50.000	+16.943	1,81
Obežné aktíva	1.276.083	1.233.027	1.846.700	1.240.000	+613.673	49,23
– zásoby	1.011.145	979.866	817.986	900.000	-161.880	21,80
– výrobky	324.761	426.115	318.560	270.000	-107.555	8,49
– zvieratá	335.565	341.520	235.727	180.000	-105.793	9,10
– krátkod. pohľad. po lehote spl.	245.679	200.069	994.113	160.000	+794.044	6,28
– Finanč. majetok	77.744	65.187	73.526	70.000	+8.339	X
	18.042	52.409	34.601	30.000	-21.339	9,23
Aktíva celkom	3.344.477	3.254.783	3.751.501	3.100.000	+496.718	100,00
Vlastné imanie	2.165.042	2.010.077	1.698.862	1.940.000	-311.215	45,29
– Základné imanie	139.629	135.092	70.195	80.000	-64.897	1,87
– Kapitálové fond.	4.153.801	4.140.481	4.201.650	4.500.000	+61.169	112,00
– H V min. rokov	-2.201.156	-2.151.591	-2.288.700	-2.597.629	-137.109	X
– H V bežné Ú O	-78.338	-137.108	-308.929	50.000	+171.821	X
Cudzie zdroje	1.047.958	1.139.932	1.970.084	1.100.000	+830.152	52,51
– Krátkod. záväzky Po lehote spl.	634.085	721.237	536.863	450.000	-184.374	14,31
– Úvery, výpomoci	322.782	389.522	339.725	300.000	-49.797	X
	0	0	1.007.647	0	1.007.647	28,86
Ostatné pasíva	131.477	104.774	82.555	60.000	-22.219	2,20
Pasíva celkom	3.344.477	3.254.783	3.751.501	3.100.000	+496.718	100,00

HIM – účtovnej jednotky je zastaralý. Je to dôsledok hospodárskej politiky štátu, keď úverové prostriedky na inováciu sú drahé a tvorba vlastných zdrojov pri súčasných cenových hladinách poľnohospodárskych produktov je absolútne nemožná.

Napriek týmto problémom družstvo sa snaží povinne investovať do obnovy HIM, aby výrobný proces nebol ohrozený, a aby aspoň reprodukcia bola udržiavaná na úrovni už raz dosiahnutej.

FINANČNÉ INVESTÍCIE – sú to peňažné vklady do základného imania obchodnej spoločnosti. Bonita týchto vkladov vo väčšine podnikov je ohrozená poklesom ekonomickej stability týchto subjektov, väčšina ktorých bola založená ešte v dobe socializácie, na druhej strane je to spôsobené vysporiadaním vzťahu zamestnanec – člen a zachovaním si členstva resp. jeho zrušenie po skončení pracovného pomeru.

OBEŽNÉ AKTÍVA – skladba i štruktúra vyhovuje a splňajú kritériá priemerných podnikov v poľnohospodárstve. 49,23 % zo stálych aktív je podľa hodnotiacich kritérií zaužívané v bežnej praxi a prezentuje slušnú priemernosť, čo sa týka rôznych stupňov likvidity. Nárast týchto aktív je spôsobený aj zmenou postoja bánk voči agrárnemu sektoru, čo hodnotíme ako veľké pozitívum.

VLASTNÉ IMANIE – došlo k jeho zníženiu z dôvodu vykázananej straty v bežnom účtovnom období, poklesu vnútro podnikových zásob, ako aj znižovaním členskej základne. Z celkovej štruktúry pasív predstavuje 45,29 % čo je stav nie veľmi dobrý. Základné imanie a kapitálové fondy ostatné obsahujú podiely všetkých členov a nečlenov družstva, ktorým svoje majetkové väzby voči družstvu sú analyticky podchytené so stavom k 31.12.2015 (majetkové podiely u členov a DPL u nečlenov).

CUDZIE ZDROJE – so zastúpením 52,51 % z celkových pasív, predstavujú varovné hodnotenie z pohľadu zadĺženosti podniku., pričom tento problém bol rozobratý pri analýze hospodárenia jednotlivých výrobných útvarov.

TVORBA HOSPODÁRSKEHO VÝSLEDKU – výrobná činnosť družstva vyjadrená finančnými hodnotami v roku 2015 vykazuje nasledovné výsledky (viď predchádzajúcu tabuľku).

ZAMESTNANNOSŤ – v družstve v priemere pracuje 67. pracovníkov. Stály fyzický stav je 62 pracovníkov, ale v sezónne počas vegetačného obdobia a jesenných prác, ako aj rekonštrukčnej činnosti dosahuje zamestnannosť až 70. pracovníkov, formou príležitostných alebo brigádnických pracovných možností.

ZÁVODNÉ STRAVOVANIE – v závodnej jedálni sa podáva hlavné jedlo pre pracovníkov. Okrem toho sa v špičkových a sezónnych prácach cez závodnú kuchyňu zabezpečuje celodenný výdaj stravy brigádnikov, cudzincov prichádzajúcich na výpomoc. Taktiež je zabezpečený dovoz stravy na jednotlivé dvory (v prípade záujmu).

V hodnotenom období napriek mnohým vonkajším (výrobné – obchodným, politickým a ekonomickým) vplyvom, pokračujúcou finančnou (hospodárskou) krízou, mali dopad na podnikateľský zámer našom družstve. Výsledky dosiahnuté za uplynulé obdobie hodnotíme negatívne. Pod tento neúspech sa podpísalo veľkou časťou počasie na jeseň roku 2014, keď práce, ktoré pravidelne vykonávame v uvedenom období (zber slamy ,podmietka, rozvoz

maštalného hnoja a samotná orba) sme museli vykonať v náhradnom termíne, a to až v tomto kalendárnom roku. Vynaložené finančné investície na umelé hnojivá a chémiu mali za následok tú skutočnosť, že výsledky žatvy naplnili naše očakávania (u jarných obilovínach, ale hlavne u repky to bolo podpriemerné. Tržby dosiahnuté v RV v objeme 375.239 Eur predstavovali na plánovaný predpoklad 75,05 %, preto neumožňujú pokryť základné požiadavky samotného úseku RV bez vykrytia štátnymi dotáciami. Výpadok na tržbách oproti predchádzajúcemu roku bol vo výške 192.306 € spôsobený poklesom výkupných cien ako u obilovínach, tak aj pri repke, ale hlavne samotnou dosiahnutou výškou produkcie. Aj v ŽV prišlo k poklesu tržieb z dôvodu poklesu výkupnej ceny surového kravského mlieka, ako aj zníženej dodávky, a prepadu výkupných cien u jatočných ošípaných. Ovčieho mlieka sme dodali na úrovni vlašajška. Na úseku mechanizácie sa musíme zaoberať zlým technickým stavom našej techniky, nadmerným nárastom finančných prostriedkov za náhradné diely a hľadať možnosti na úsporu PHM.

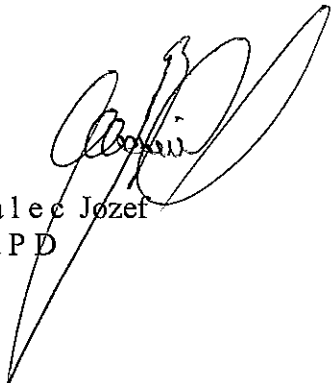
Napriek snahe Ministerstva pôdohospodárstva, kroky smerujúce k preklenutiu úpadku samotného poľnohospodárstva a poľnohospodárskych podnikov sú nedostačujúce a prichádzajú neskoro (napr. cez podporu na VDJ, Životné podmienky zvierat, Plemenárske služby ,projekty cez PRV 2007-2013). V tomto roku sa objavil nový problém, ktorý sa očakával z dôvodu zrušenia mliečnych kvót, a mal za následok obrovské finančné problémy so samotným odbytom svojich výrobkov mliekarní, a tým pádom aj neplnenia si finančných povinností na stranu dodávateľov, náš podnik nevnímajúc.

Rok 2015 bol z hľadiska fungovania Spoločnej poľnohospodárskej politiky krajín EÚ na roky 2014 – 2020 prvým, kedy sa prešlo na nové podmienky plnenia záväzkov, vyplývajúcich zo samotných spoločných pravidiel (napr. povinné úhorovanie, greening). Druhým výrazným faktorom, ktorý v nemalej miere ovplyvňuje konkurencieschopnosť, je štátna pomoc vlastnej vlády, ktorá v nemalej miere ovplyvňuje podiel domácich potravín na našich stoloch, a zapríčiňuje záporné zahraničné saldo – konto. Presun finančných prostriedkov z II. piliera do I. piliera mal za následok nižšie vyplatenie podpôr pre podniky hospodáriace v podhorských a horských oblastiach, v dôsledku nového zatriedenia obcí podľa nadmorskej výšky. Ako náhradou pre tieto podniky malo byť posilnenie podpory pre farmy, ktoré majú ešte živočíšnu výrobu, a to navýšením podpory na dojnice, ako aj vyššie sadzby cez VDJ na ovce a KBTPM. Realita zámerov a sľubov našej vlády, ako aj samotného Ministerstva pôdohospodárstva SR je veľmi vzdialená k základným požiadavkám, ktoré by mali smerovať k dosiahnutiu sebestačnosti v základných potravinách. Stabilitu hospodárenia prvovýrobcov negatívne ovplyvňuje volatilita trhov, ktorá v poslednom období výrazne stúpa. V dôsledku orientácie poľnohospodárskej politiky v EÚ k obmedzeniu výroby a k posilneniu mimoprodukčných funkcií tohto odvetvia, sa toto stáva až nezdravo závislé od príjmu dotácií. Týka sa to aj nášho poľnohospodárskeho družstva. Na základe spomínaných faktorov družstvo vykázalo v hodnotenom období stratu vo výške 308.929 Eur.

Účtovná jednotka aj v nasledujúcom období bude pokračovať vo svojej činnosti. Svoje úsilie musí v plnej miere venovať zlepšeniu podnikateľských výsledkov, dosahovaných tak na úseku RV, a to predovšetkým v pestovaní obilovín a repky (pri dosahovaní vyšších výnosov a lepších kvalitatívnych ukazovateľov), ako aj na úseku ŽV a to jasným zámerom, ako postupovať v chove kráv pri výrobe surového kravského mlieka. Nízka ročná dojivosť dosiahnutá na dojnicu, pokles výkupnej ceny za túto surovinu, ako aj samotná platobná neschopnosť odberateľ a nás núti veľmi vážne sa zaoberať zmenou zamerania chovu na chov kráv bez trhovej produkcie mlieka. K tomuto kroku nás núti aj celosvetový vývoj na trhu s bielym zlatom, ako aj samotný nezáujem zo strany štátu, rznymi rozhodnutiami (finančným odškodnením) zmierniť krízu v tomto sektore, pretože až jedna tretina podnikov uvažuje o zrušení svojich chovov.

Na úseku mechanizácie doplniť strojno -traktorový park o šmykom riadený nakladač a traktor vyššej triedy (340 koní), potrebný na dokonalejšiu prípravu pôdy, zlepšiť organizačno-riadiacu prácu vedúcich pracovníkov, a predchádzať poruchovosti zlepšenou starostlivosťou o zverenú techniku.

Zlepšenie dosahovaných výsledkov v nasledujúcom období, bude prvým predpokladom na samotnú existenciu podniku, pretože v tvrdom konkurenčnom boji na trhu prežije a bude napredovať iba ten, ktorý svojimi výsledkami aj obstojí v tvrdom konkurenčnom prostredí.

Ing. M i c h a l e c J o z e f
predseda P D